

OPEN BRIEF AAN ALLE VERKIEZINGSAUTORITEITEN EN WAARNEMERS

Geachte Minister van Binnenlandse Zaken, Hoofdstembureau, Stembureau district Sipaliwini en Onafhankelijk Kiesbureau, Organisatie van Amerikaanse Staten,

Grote afstand overbruggen

Vindt u het eerlijk wanneer een kiezer die in Paramaribo woont een oproepingskaart krijgt om op 25 mei verplicht in Totness te gaan stemmen? Vindt u het eerlijk wanneer een kiezer van Paramaribo verplicht wordt om naar Moengo te gaan om te stemmen? Vindt u het eerlijk wanneer een kiezer van Paramaribo naar Zanderij moet om te stemmen? Vindt u het eerlijk wanneer een kiezer van Paramaribo naar Groningen moet om te gaan stemmen? Vindt u het eerlijk wanneer er geen bus rijdt naar deze plaatsen, zodat de mensen zelf maar moeten zien hoe ze er komen?

U zult ongetwijfeld zeggen dat zulke verkiezingen nooit eerlijk kunnen zijn. Toch is dit de situatie die wij meemaken als Bovenlandse Inheemsen. Op Paloemeu, een dorp van een paar honderd personen, is er geen stembureau en moeten de kiezers op 25 mei zo een 40 km. reizen naar Peleloetepoe waar het stembureau staat. De bewoners van Alaparu moeten 60 km reizen naar het stembureau te Kwamalasemutu en de bewoners van Sipaliwini moeten 60 km overbruggen. Het stembureau van Kwamalasemutu is zelfs 125 km. ver weg voor de kiezers van het dorp Coeroeni. En voor de kiezers van Amotopo zelfs nog verder. Sipaliwini, Alaparu, Coeroeni en Amotopo liggen in het ressort Coeroeni, terwijl Paloemeu en Tepoe in het ressort Tapanohony liggen. Omdat er geen bus gaat en geen wegen zijn, moet men via de rivier varen. Van de kiezers van Paloemeu wordt verwacht dat zij 4 uur varen naar Tepoe om te stemmen en dan weer 4 uur terug varen. De kiezers van Coeroeni moeten zelfs drie dagen opofferen om te kunnen stemmen. Wie betaalt deze reis, wie betaalt voor het risico dat je boot kapot kan gaan, en wie compenseert het niet kunnen werken gedurende deze dagen? Waarom moeten de kiezers van deze dorpen hun kinderen alleen thuis laten om zo ver naar de stembus te gaan en hoe gaan oudere mensen en zieken er naar toe? Hoe groot zou de opkomst van de verkiezingen zijn indien dit van de kiezers in Paramaribo en Wanica verwacht zou worden? Waarom worden de Bovenlandse Inheemsen als tweederangs kiezers gezien?

Slechts één stembureau in ressort Coeroeni

Er is reeds bij de verkiezingen van 2005 aandacht voor dit vraagstuk gevraagd en ook deze keer weer zijn er brieven geschreven en gesprekken gevoerd met de District Commissaris en andere personen. Helaas is er ook deze keer geen oplossing gezocht voor de kiezers in het ressort Coeroeni. Dit ressort heeft een oppervlakte van 33.000 km², oftewel 20% van het Surinaams grondgebied, maar telt precies één (1) stembureau. Volgens onze telling zijn er zo een 1000 stemgerechtigden in dit ressort, terwijl het CBB slechts 715 kiezers telt. Toch betekent dit waarschijnlijk dat Kwamalasemutu het grootste stembureau van het binnenland is. Omdat er geen oplossing is gevonden voor dit probleem moeten wij helaas concluderen dat de Bovenlandse Inheemsen in uw ogen blijkbaar minderwaardige kiezers zijn ten opzichte van de overige kiezers in Suriname. Dit zeggen wij op basis van de feiten, waarbij in geen enkel ander ressort de kiezers zulke afstanden moeten overbruggen.

Oplossing: Mobiel stembureau

De oplossing voor het genoemde probleem is heel simpel. De vliegafstand van Alaparu naar Kwamalasemutu of van Paloemeu naar Tepoe is slechts 15 minuten. Vanwege het grote aantal kiezers op Paloemeu is het aan te bevelen om daar een apart stembureau te installeren. Daarnaast zou voor ressort Coeroeni een mobiel stembureau moeten worden ingericht. Per vliegtuig zou men al de genoemde dorpen op dezelfde dag kunnen bezoeken en op elke plaats het stembureau twee uur open kunnen houden. Ook zou het stembureau van Kwamalasemutu desnoods op 24 mei als mobiel stembureau gebruikt kunnen worden, waarbij men de stembiljetten verzegeld en pas op 25 mei telt.

Kosten zijn te dragen

Men moet zich nu niet verschuilen achter allerlei regels en procedures, want deze situatie is reeds in 2005 gerapporteerd en wederom enkele maanden geleden. Er was dus voldoende tijd om maatregelen te treffen en de nodige wetten en procedures aan te passen. Daarnaast wordt vaak het kostenaspect genoemd, maar ook dat is niet steekhoudend. Indien we zien hoeveel geld is gestopt in het maken en uitzenden van overheidsprogramma's i.v.m. voorlichting voor de verkiezingen dan lijkt dit op geldverspilling. De kiezers van ressort Coeroeni hebben geen televisie en hebben geen enkel van deze programma's gezien. Voor deze kiezers is een stembureau belangrijker. Wat voor zin heeft het voorlichting in het kustgebied te geven, terwijl op de dag van de verkiezingen de kiezers niet kunnen stemmen, omdat er geen stembureau in de buurt is? Dus laat men liever twee programma's minder uitzenden en met dat geld een mobiel stembureau maken. Een mobiel stembureau hoeft overigens niet veel te kosten indien het stembureau van Kwamalasemutu dat werk zou doen op 24 mei. Men hoeft dan slechts één dag extra vergoeding aan de leden van dat stembureau te geven, terwijl het vliegtuig waarmee men komt een paar stops extra maakt. Het is niet erg wanneer men een dag eerder zou stemmen of niet de hele dag kan stemmen. Wij weten zeker dat de opkomst via een mobiel stembureau –ondanks de beperkingen- veel groter zal zijn dan wanneer er geen stembureau is. Indien er geen stembureau komt zal de opkomst van Sipaliwini, Alalaparua, Coeroeni en Amatopo vrijwel zeker nul procent zijn en worden deze kiezers dus uitgesloten van hun democratisch recht.

Geachte verkiezingautoriteiten en waarnemers. Er zijn nog 25 dagen te gaan naar de verkiezingen en er is dus nog meer dan genoeg tijd om de nodige maatregelen te treffen. Wij hopen dat de participatie in het democratisch proces van de Bovenlandse Inheemsen in de afgelegen dorpen voor u even belangrijk is als dat van de overige burgers. Wij hopen dus op uw inspanning om de burgers van deze regio in de gelegenheid te stellen om op 25 mei ook hun stem uit te brengen.

Met vriendelijke groeten,

Namens de Bovenlandse Inheemsen,
Kapitein Ewka Oochpatapo van het dorp Sipaliwini
1 mei 2010